

TRAIAN UNGUREANU

PROȘTII EUROPEI

Cum se sinucid civilizațiile

Traian Ungureanu (n. 1 martie 1958) este unul dintre ziaristii români de calibru. Absolvent al Facultății de Filologie din București, specializarea română-engleză, el scrie pentru început la revistele *Amfiteatru* și *Viața studențească*. Articolele lui se centrează pe două teme principale, politica și sportul, în care Traian Ungureanu vede forme de cultură și comunicare simbolică. Tentat și de domeniul literar, jurnalistul își publică eseurile dedicate culturii literare și politice în *Viața Românească*, *România literară* și *Caiete critice*. De la sfârșitul anilor 1980 până în 2003 continuă aceste direcții la BBC, unde este una dintre vocile pe care ascultătorii le așteaptă cu interes și nerăbdare. În 2003 are deja peste o mie de articole, cronici editoriale și eseuri publicate în *Evenimentul Zilei*, *România liberă*, *Opinia studențească*, *Orizont*, *Contrafort*. Face în continuare jurnalism radio, dar de data asta la Europa Liberă, pentru care realizează, din 2003, cronici politice și sportive săptămânale. Din 2000 scrie la revista 22. Din 2004 este deținător de rubrică la *Idei în Dialog*, iar în 2005 devine senior editor la *Cotidianul*. E preocupat în continuare de lumea sportului, despre care scrie la început în *Fotbal Plus* și *ProSport*, pentru ca din vara lui 2003 să semneze în *Gazeta Sporturilor*. În același an este desemnat laureatul pentru jurnalism al premiului acordat de Grupul pentru Dialog Social, în vreme ce Societatea „Timișoara” îi decernează Premiul „Alexandru Indrieș”. Din 2015 publică săptămânal un blog-editorial în cotidianul *Adevărul*.

În 2004 debutează în volum la Humanitas cu *Manifestul fotbalist*, o carte dedicată analizei culturale a sportului. Urmează, tot la Humanitas, în seria de autor, volumele: *Războiul timpurilor: asediu islamic și declinul occidental* (2006), *Tehnica neputinței la români* (2006), *Despre Securitate: România, țara „ca și cum”* (2007), *Eroi și jocuri populare* (2007), *Olimpia în exil* (2008) și *Încotro duce istoria României* (2008).

În 2009 a fost ales deputat în Parlamentul European pe listele PDL.

cu care est-europenii au filtrat experiența reîntâlnirii cu Occidentul. Și cum altfel?

Est-europenii s-au prezentat la întâlnirea cu Occidentul averizată tragic și înarmați cu certitudini de fier asupra naturii ultimei a ideii socialiste. Fără iluzii și paranteze, umanitatea est-europeană nu putea fi decât un critic redutabil al cochetărilor sau recu-perărilor stângiste occidentale. Cu timpul, pe măsură ce aplecarea politică și intelectuală spre stânga a elitelor occidentale s-a osificat, dezamăgirea est-europeană a luat forme vizibile. Nu trebuie uitat că în 1989 est-europenii și-au văzut visul cu ochii, iar cei ce trec prin asemenea experiențe încep să vadă neobiș-nuit de bine. Și de critic. După un început feeric, percepția est-europeană a ajuns la porțile unei dileme amare.

Ce simte, ce gânduri își face și la ce încheieri poate ajunge cineva scăpat dintr-o dictatură, atunci când regăsește mecanisme de control acerb în patria libertății? Câtă îngăduință i se poate cere și cât poate dura tăcerea cuiva care află că ideile de care a scăpat ca prin urechile acului au evoluat nespuse și lucrează cu mare măiestrie în altă parte? Cât optimism mai poate aduna cineva care tocmai a înțeles că în cea mai bună și mai dorită dintre lumi există forme ample și subtile de înregimentare fără pierderea libertății?

Divorțul Est-Vest nu e nici inevitabil, nici de dorit. Sursele nepotrivirii sunt, însă, active. Nu putem trece peste ce e al nostru, peste partea noastră de vină. Și nici nu putem ignora, mai departe, prejudecățile externe care au supraviețuit timpurilor în care Vestul și Estul erau despărțite. Mai grav e că, urmând lozincile curente, neînțelegerea riscă să se transforme în criză comună europeană. Iar asta, cu o vorbă deja amintită, e inad-misibil în secolul XXI!

Cuprins

Din partea coautorului	5
------------------------------	---

I. PATIMI EUROPENE ÎN VID

Proștii Europei	13
Poziția <i>brace</i>	17
Rinoceri de elită	21
Europa, vreau să te f... !	27
Calul troian de dar nu se caută la dinți	31
Fotografia de adio	35
Jurământ de vasalitate la Passau	39
Centrul nu mai ține	44
Criza continuă	49
Deutschland UE Alles!	53
Vestea bună nu e	56
Absența	64
Pentru ei, potopul!	68

II. REVOLTA ATLANTICĂ

Trumpeta plebei	73
President Trump	81
100 metri foarte plat	85
Marele scandal american	89
Am pierdut alegerile? Să depășim democrația!	93
Keep calm and listen to the People!	96
Veri buni ai marțienilor	102
Ultimul loc de joacă	106

Umanitatea e supraevaluată	III
Cine suntem?	II5
Civilizație, virtute și cădere	II9

Respect pentru III. UNDE E ESTUL? ărți

Ștreangul de dar	135
Ce se poate cumpăra cu 30 de euro	139
Onoare, adevăr, tăcere, rușine (în această ordine)	143
Lecții de la Renzi	146
Apă de Polonie	149
La Est de Articolul 5	153
Mai poate gândi Estul?	157

IV. PRICEPISM ROMÂNESC

Vechii noștri prieteni	165
Colectivul greșit	170
O șosea!	174
Os domnesc în mujdei	177
Monarhia salvase România	180
Copii gratis și gimnastică pentru popor	184
Obiectați?	187
Comedy Central Penal	192
2015 bis	196
Ne desființăm	199
Sarea-n bucate bio	202
Pricepism românesc	207
În căutarea comunismului pierdut	210
În prezența Marelui Dispărut	213
2018 = 1918 - 100	219
Doar limba ne ține împreună	222
Împotriva dreptului la liberă exprimare greșită	225
Un secol pentru Est și Vest	241

Respect pentru oameni și cărți

PATIMI EUROPENE ÎN VID

I

Amuzant și trist, în același timp, să vedem că în Europa sunt mai mulți oameni care nu citesc decât cărți de psihologie decât cărți de literatură. Într-un sondaj realizat în anul 2006 în România, s-a constatat că din cei care citesc cărți, aproape jumătate citesc cărți de psihologie. În Europa, situația este similară. Într-un sondaj realizat în anul 2006 în Europa, s-a constatat că din cei care citesc cărți, aproape jumătate citesc cărți de psihologie. Într-un sondaj realizat în anul 2006 în Europa, s-a constatat că din cei care citesc cărți, aproape jumătate citesc cărți de psihologie. Într-un sondaj realizat în anul 2006 în Europa, s-a constatat că din cei care citesc cărți, aproape jumătate citesc cărți de psihologie.

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Proștii Europei

Acum, și nu altădată, e momentul să vorbim despre augusta neghiobie europeană. Nu în general, ci anume despre neghiobia europeană față cu barbaria musulmană. În 1915, un ministru rus uitat, sătul de prostia țaristă față cu barbaria bolșevică, așternea pe hârtie o cugetare de neuitat: „Un guvern paralic se bate cu revoluționari epileptici.“ După exact o sută de ani, suntem în aceeași situație. Elita Europei ține discursuri stupide la tribună, în timp ce teroriștii musulmani trag liber în sală.

Duminică 15 noiembrie 2015, la două zile după masacrul de la Paris-Bataclan, Bruxelles era un oraș închis, ocupat de armată și tăcut ca o fabrică de analgezice. Pe trotuare, o singură prezență notabilă: stafii locale, gata să plonjeze la primul strănut scăpat imprudent împrejur. Priviri de animal hăituit cercetau mișcările neinspiratului care n-avea altceva mai bun de făcut decât să-și deschidă haina pentru a se căuta de pix sau țigări. Dacă vreți să evitați nevrozele care fac din marile orașe ale Occidentului saloane de boli nervoase și dacă doriți să vă vedeți copiii neînjumătățiți de bombe musulmane, nu vă bazați pe elita europeană. Pe stradă sau acasă.

Pentru că eu știu așa: dacă primești pe cineva în casă iar musafirul te sfătuiește, de cum s-a așezat în fotoliu, să îi interzici soției să se mai machieze sau te anunță că nu va folosi toaleta, pentru că sufrageria e mai largă și mai aproape, îl poștești afară. Cu tradiție, merite istorice și diversitate culturală cu tot. Liderii noștri politici și mediatici sunt, însă, de cu totul altă

păreră. Cu cât sunt mai sfruntate pretențiile oaspetelui, cu atât este mai admirabilă și mai fascinantă cultura lui de origine. Și cu atât este mai darnică asistența socială pentru el și puioasele lui neamuri. Nemaivorbind că înțelepții înghesușiți în ghetourile musulmane primesc, din ziare, școli și discursuri politice, informația după care cultura țării-gazdă e rușinea pământului. În aceste condiții, distincții oaspeți se deprind să decidă ce putem publica și ce nu sau cum putem glumi și cum nu. Și, în cele din urmă, cât merităm să trăim.

Așa arată Europa șlefuită de zeci și zeci de ani de ideologie progresist-stângistă, dogma cuprinzătoare adoptată, oficial și fără excepție, de toate curentele politice. Sau, în cuvintele așezate (discutabil) pe stindardul campaniei anticorupție românești: toți o apă și-un pământ! Nici un politician și nici o vedetă media nu mai are curajul să spună la ce am fost și la ce mai suntem buni pe lumea asta, noi, creștinii vest- și est-europeni. Și să întrebe: în fond, ce au făcut musulmanii în ultimii 1500 de ani, exceptând perfecționarea narghilelei?

Vom vedea îndată pe ce stă folclorul pios-canceros emanat de elitele noastre progresiste și absorbit de un public mult prea numeros. Însă, mai întâi, se cuvine să mulțumim acestui veac generos și sensibil, acestor timpuri întoarse, cu gândul și cu insulta, împotriva lor însele, împotriva celor ce ne-au făcut europeni după secole de cultură și speranță, împotriva a tot ce am fost și nu mai știm să fim. Tuturor, o plecăciune pioasă, ca la sfârșit de timpuri și de lume. Cinste și glorie vouă, gropari harnici de lumi și civilizație! Morții de la Paris și Nisa, epavele și sfârtecații de la Bruxelles, pulverizații de la Madrid și Londra, striviții de la Berlin, precum și toți viitorii ciopârțiți europeni vă salută și vă sunt recunoscători!

Elitele europene au repetat până la îndobitocire câteva sloganuri sacre. Și, cum spălatul pe creier e contagios, multă lume le-a preluat. Să începem cu teoria-regină.

Furia ucigașă a Islamului ar fi răspunsul meritat la amestecul Occidentului în lumea arabă. Serios? Și atunci de ce ucide Statul Islamic șiiți, kurzi și iordanieni? Tot ca să se răzbune pe imperialismul britanic? Și încă un lucru: după două intervenții nucleare americane, în Japonia, și după 50 de ani de dictatură sovietică, în Europa de Est, unde sunt teroriștii japonezi jurați să omoare americani și teroriștii polonezi cu veste sinucigașe în metroul moscovit? Alianții occidentali au distrus militar statul german și statul japonez. Rusia a fost și rămâne cel mai sever și mai stupid imperiu colonial cunoscut în istorie. Unde e reacția anticolonială a asupriților?

Problema Occidentului nu e că a intervenit în Orientul Mijlociu. Problema e că n-a intervenit destul. O mulțime de eurolideri se jură că vor să distrugă Statul Islamic, dar pentru asta nu e suficient să înalți drone sau să arunci bombe, din cer în păpușoi. Și nici teoriile despre marea musulmană nu ajută.

A doua prostie oficială spune că terorismul islamic nu are de-a face nici în clin nici în burcă – atenție! – cu adevăratul Islam. Teroriștii musulmani deformează învățătura islamică. A se slăbi chingile de pe creier! Suntem, de fapt, în fața vechiului argument stângist care jură că Stalin și Ceaușescu au trădat și deformat nobilul și adevăratul socialism. Până la urmă, religia e ce fac oamenii din ea.

Altă explicație ne amintește indignată că Occidentul a jefuit lumea arabă, că i-a furat petrolul și i-a prăpădit resursele, de la persane la cămile. Evident, șoselele, spitalele și știința de carte lăsate în urmă de Occident nu se iau în considerare. Dar, dacă arabii trebuie despăgubiți, se poate aranja. Trebuie doar să mai aștepte un pic, până încasăm și noi despăgubirile de la otomani și de la ruși.

Urmează argumentul cu sărăcia și excluderea. Statul în fund ar explica Statul Islamic. Șomajul și marginalizarea ar îndreptați obida bieților radicali (terorist nu e voie să spui, că se

poate supăra omul și explodează). Rezultă de aici că musulmanii sunt singurii săraci ai lumii. Indienii, chinezii, bulgarii și lituanienii îndură și ei, dar numai musulmanii au voie să se revolte măcelărind oameni nevinovați. În plus, printr-un mister care continuă să scape observatorilor, est-europenii și asiaticii găsesc loc de muncă. Musulmanii, și numai ei, ajung mereu prea târziu și rămân pe ajutoare sociale, plus case cu chiria plătită de stat, ceea ce, firește, îi scoate din minți. Pesemne asta i-a făcut pe acești necăjiți să scuipe și să înjure de rămas bun forțele speciale franceze care lichidaseră celula teroristă ascunsă și ocrotită de „comunitari musulmani“ în cartierul Saint-Denis, după masacrul de la Bataclan.

Și Belgia? În Molenbeek, micul cartier mare cultivator de teroriști din Bruxelles, există un bloc cu un bar la parter. Era cuibul din care plecaseră spre Paris, la găurit oameni aleși la întâmplare, exclușii cu kalașnikoave. La etajele de deasupra, muncitori români și polonezi. Răspunsul lor la întrebările gazetarilor care voiau detalii despre vecinii de la parter: nu-i cunoaștem, că ne sculăm dimineața la 5, plecăm la muncă, ne întorcem seara, mâncăm ceva și ne culcăm.

Proștii Europei.

Poziția brace

Să nu lăsăm în urmă orice speranță! În seara de 14 iulie 2016, măcelul de la Nisa ne-a adus vești bune: nu mai e mult! Încă 10-15 căsăpiri, executate tot mai în silă, și gata! Etapa violentă va lua sfârșit și vom intra în faza pașnică: faza supunerii. Apoi, când oaspeții noștri islamici vor fi îndeajuns de numeroși (*danke!*) și când cei mai luminați europeni vor adulmeca un început de compromis, vom face un pact trainic. Noi le vom fi parteneri tolerați, iar ei ne vor fi stăpâni luminați. La început, va domni paritatea: 6 semiluni și 6 stele pe drapelul UE. Ulterior, va domni realitatea. Una după alta, vor veni, cumiți, schimbarea obiceiurilor, înălțarea noii credințe și, din vorbă în vorbă, stingerea.

După Nisa, totul e bine așezat. Cifra morților a respectat media de lucru. Reacțiile au venit respectând, mecanic, partitura standard: nu vom ceda! nu ne vor clătina! Bla, bla, bla! Desenele idioate cu porumbei grăsuți și legămintele de liceeni au fost lucrate din timp. Paznicii conștiinței noastre au repetat, rinocește, discursurile care avertizează împotriva islamofobiei – cel mai mare rău care bântuie și dezonorează sufletul Occidentului. Nu credeți? Deschideți televizorul, ziarul sau netul.

Nisa a făcut, totuși, o victimă în plus. Nisa a omorât clișeele. Primul din ele spune, cu o vorbă de milițian care mărturisește soției, în concediu: suntem în război! Serios? Nu suntem în nici un fel de război – simetric sau asimetric, declarat sau nedeclarat. Suntem sub ocupație! Priviți cât de lesne s-a făcut porcăria

scelerată de la Nisa. Uns! Și luați seama la ridicolul apocaliptic în care înoată societățile și sistemele politice occidentale, societățile și sistemele-gazdă.

Pe scurt, de mână cu libertatea oarbă și cu copilul ei repetent, toleranța, am devenit un milion de ținte care își cer dreptul la glonț, bombă și camion. Ucigașilor le curg balele de poftă și de uimire. Nimic mai ușor decât omorul între frați de diversitate. Călăul e peste tot și mereu la un pas de client. Prietenii noștri islamici pot ataca oriunde și nicăieri. Acum sau altădată. La ștrand, la școală, acasă, pe șosea, în tren, la cum-părături, pe stadion sau în cazarma poliției. V-ați baricadat pe durata marilor turnee de fotbal? Atâta cheltuială pentru o amărâtă de amânare a execuției! Nu contează ce păziți voi. Important e ce atacăm noi.

Occidentul și-a organizat sfârșitul meticulos și festiv, așa cum decorezi o sală de mese pentru ultima nuntă de pe Pământ. Priviți în jur și faceți bilanțul.

Pe 23 iunie 2016, Marea Britanie a votat, legal și democratic, despărțirea de Uniunea Europeană. Și, de atunci încoace, cea mai veche întrupare a libertății în Europa e tăvălită și defăimată sub acuzația de huliganism antidemocratic în masă.

La o zi după Nisa, joi, 15 iulie, multe guverne occidentale au sărbătorit victoria democrației în Turcia. Recep Erdoğan a învins o tentativă de lovitură de stat și toată lumea bună europeană a dat iama să îl felicite. Cu alte cuvinte, aceiași oameni au conchis, într-un interval de câteva săptămâni, că Erdoğan e democrat și că Marea Britanie nu mai e. Temerar!

Firesc și democratic, vineri, 16 iulie, de cum s-a luminat de zi, Erdoğan a lansat propria lovitură de stat. Bilanț: 3 000 de militari arestați, 2 000 de magistrați demși, zeci de mii de profesori, funcționari și polițiști concediați, plus reintroducerea pedepsei cu moartea luată serios în calcul. Erdoğan jură că apără democrația, democrația fiind el. De la noi s-a ridicat

cutezător glasul fostului pacient al lui Erdoğan. Victor Ponta l-a declarat pe Erdoğan democrat și pe criticii lui fasciști. Normal. Cine a pus la cale, împreună cu colonelul Mircea Dogaru, desființarea justiției în România are simțul democrației în sânge.

Eșecul loviturii de stat, paranoia galopantă a lui Erdoğan și schematismul occidental au făcut din democrație o idee vulcanizabilă. Și din Turcia un rahat scindat și poros. Desert ușor pentru Rusia și Islam, pe malul Mării Negre.

Dintre toate aceste motive, marele asalt islamic nu mai are nevoie de operații complicate. Drojdia infrațională din ghetouri, un camion, o vestă și câteva arme sunt de ajuns. Dl Mohamed Bouhleb, franco-tunisianul care a trecut stăruitor cu TIR-ul peste copii, la Nisa, n-a venit de departe și nu avea asupra lui ordine secrete. Nu. A ieșit din casă, a urcat în camion și s-a dus la lucru. La defrișat copii. Singur, entuziast și fără teamă.

Marea atracție pentru călăii care stau la coadă în orașele Europei e slăbiciunea. Măcelarii nu mai fac teorie. Nu mai lansează manifeste și nu mai țin discursuri. Oamenii sunt ocupați până peste cap. Au simțit că suntem slabi și coți pentru subjugare. Victima e legată fedeleș pe grătar. De jur-împrejur, lumea subțire din presă, politică și universități face galerie și are grijă să nu strice vreun rasist petrecerea.

Corpurile strivite de 19 tone de camion au rămas înșirate la Nisa, pe Promenade des Anglais, ca într-o măcelărie bine ținută. Halal măcelărie! Copil lângă mamă, copil lângă tată, copil lângă copil. De pe planeta lor îndepărtată, liderii Occidentului nu văd până la Nisa. Liderii noștri extratereștri nu pricep o iotă din mersul lumii care le înecă popoarele. Liderii noștri extratereștri nu înțeleg că problema ultimă a tuturor măcelurilor de dinainte și de după Nisa e cursul vieții. Cine dă cursul vieții în Occident: Occidentul, sau Islamul?

François Hollande, președintele asfixiei naționale franceze, are o scuză. A fost surprins de evenimente alături de neprețuitul

frizer oficial de la Elysée – slujbaș plătit cu 9 895 euro pe lună, salariu echivalat cu rangul de ministru al cabinetului. Cine mai are timp să bage în seamă mersul lumii când elitele se tund atât de pasional? Singurii care dau din cap a înțelegere, după ce se întorc acasă de la serviciu, sunt muncitorii de la abator. Ei știu. Ei și vitele lor.

Așa se sinucid civilizațiile. Cu dileme interminabile, cu credință oarbă în propriile confuzii și cu vorbe care ajută lumea să stea în cap. Și, neapărat, cu diavolul de mână.

Înainte de despărțire, o întrebare: ceva cote de refugiați pentru Est? Și un îndemn, furat de la stewardese: *brace!*

Sau, pentru a relua anunțul, actualizat și integral: în situația foarte probabilă, ba chiar iminentă, a unei prăbușiri, fixați-vă burka pe față și luați poziția *brace!*

Rinoceri de elită

De la un moment bine dat încolo, ce se scrie sau ce se vorbește în marginea istoriei e lipsit de sens. Trăim un asemenea moment. Cine vrea poate să îi spună Nisa – 14 iulie 2016. Nu ajută mai mult decât un semn de carte, dar altceva nu e de făcut. Înainte să închizi cartea, e bine să marchezi locul din care n-ai mai fost în stare sau n-ai mai vrut să citești.

Măcelul de la Nisa și-a desfășurat cruzimea și nebunia în două acte. Ultimul e cunoscut: încă unul dintre magrebienii de douăzeci și ceva-treizeci de ani, semi-infractor mărunț, agățat de Franța în vreunul din cartierele banale ale unui mare oraș, s-a pus pe omorât oameni. De data asta, cu camionul. 84 de oameni au fost striviți metodic de un camion de 19 tone. Nimeni n-a fost ocolit. Sugari de șase luni, țânci de trei ani și băiețandri de zece ani au atras, în mod anume, atenția casapului de la volan. Toate astea se știu și nimeni nu poate spune că a aflat ceva nou. Detaliile se tot repetă, într-un bis sângeros, la mijloc de morgă cu grad de ocupare crescând – bucăți de soție, trunchi de copil, găuri în logodnică și alte produse finite ale cultului mortuar islamic.

Mai întâi, însă, s-a petrecut altceva. Președintele Hollande a acordat obișnuitul interviu de Ziua Națională. Sobru și apăsător, președintele a avertizat asupra marelui pericol pe care democrația franceză îl are în față: ascensiunea populismului. Așa se vede de la Elysée. Și nu numai de acolo. Așa se vede din paginile aproape oricărui ziar și pe ecranul aproape fiecărui

post de televiziune occidental. Și tot așa se vede și se predă în aproape orice institut și universitate occidentală.

Acum, dacă așa se vede, înseamnă că toți acești oameni educați și responsabili au ajuns la aceeași concluzie, și nu fără motiv. Unanimitatea lumii conducătoare trebuie să se bazeze pe ceva. Pe un acord, pe o părere comună, susținută de valori certe și nenegociabile. Pe ceea ce se numește – cu un cuvânt îmbătrânit prin seminarii și holuri de parlament – consens. Numai că acest acord e, în partea lui cu adevărat activă și iritantă, mai degrabă un fel de a fi de acord. O intonație specifică a ideilor împărtășite de un anume grup, mereu același și mereu deasupra. Vorbim, adică, de viața și opiniile elitelor.

Discuția care a readus în prim-plan tema elitelor și acordul care le tutelează gândirea a izbucnit, cu o virulență rară, în ultimii câțiva ani. Cu siguranță, zgomotul, resentimentul și, adesea, disperarea celor ce contestă elitele și ideile lor au deformat cadrul și termenii de bază ai problemei. Dar asta nu înseamnă că problema elitelor nu are o istorie și un sistem teoretic foarte nervos.

Toată lumea vorbește de elite acuzând, de cele mai multe ori vag, ceva ce se cheamă ba establishment, ba elite internaționale, clasă globală, grup conducător sau elită dominantă. În orice caz, cineva „sus-pus“, influent până la sau dincolo de limita conspirației, inepuizabil de bogat și dotat, foarte divers, dar funcțional neschimbat, supraeducat și, mai ales, dezgustat sau speriat de suflarea norodului. Cu aceste date, ne întoarcem, de fapt, la sociologia brutală care despică lumea în asupritori și asupriți, aristocrați și pauperi. Aceste imprecizii pot și trebuie să fie rapid eliminate. În fond, discuția despre rolul și mentalitatea elitelor nu duce lipsă de gânditori riguroși.

Termenii fundamentali au fost fixați de sociologia lui Vilfredo Pareto (*Les systèmes socialites*, 1902). Elitele descrise de Pareto sunt manifestarea unei realități sociale dinamice și inevitabile. Cineva, de regulă o minoritate în poziții de comandă, conduce și trebuie să conducă viața societății. Majoritățile vor fi mereu

dirijate de minorități, care nu au, însă, o poziție fixă și protejată. Elite noi vor încerca și vor reuși mereu să infiltreze sau să răstoarne elitele vechi. Pareto vorbește de „circulația elitelor“, într-un joc de direcție și control care nu are semnificație și încărcătură morală: pentru Pareto, elitele sunt suma vârfurilor de performanță socială și profesională, indiferent că e vorba de avocați sau curtezane (în măsura în care aceste două categorii nu se suprapun).

După 1920, ideile lui Pareto se schimbă, sub presiunea unui blocaj care restrânge „circulația elitelor“ și fixează „plutocrația demagogică“, un grup de comandă care știe să se conserve pe două căi: acumularea economică fără preocupare pentru dezvoltare reală în societate și un discurs politico-etic superior care prelungește cariera publică a grupului elitar, mascându-i, în același timp, dominația.

După război, C. Wright Mills constată că tot ce însemna la Pareto „circulația elitelor“ a luat sfârșit cu desăvârșire (*The Power Elite*, 1956). În 1961, președintele american Eisenhower rostește un faimos „discurs de despărțire“ și lansează celebra formulă „complexul militar-industrial“ (inițial, formula vorbea de „complexul militar-industrial-parlamentar“, dar Eisenhower a renunțat la al treilea termen, bănuind că va fi acuzat de atitudini antidemocratice).

Așadar, după 1950 suntem în fața a ceea ce numim, azi, elite: un bloc dominant care atrage nervozitatea și apoi contestația socială prin câteva trăsături fixe. Mai întâi, impresia că liderii sunt mereu aceiași sau practică o rotație abilă. Dinastiile politice de tip Clinton sau Bush sunt incriminate odată cu zonele care livrează constant echipe identice de lideri: școlile așa numitei clase etoniene din Marea Britanie sau *enarquism*-ul* de fabricație franceză.

* Termenul se referă la ENA (École nationale d'administration), ai cărei absolvenți formează elita administrației publice franceze.